

חוק הנוער (תיקון מס' 14)

סעיף עקרונות

⊙ מימוש זכויות של קטין, הפעלת סמכויות ונקיטת הליכים כלפיו ייעשו תוך שמירה על כבודו של הקטין, ומתן משקל ראוי לשיקולים של שיקומו, הטיפול בו, שילובו בחברה ותקנת השבים וכן בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו.

⊙ חוק זה בא להוסיף על זכויות הנתונות לקטין לפי כל דין, ולא לגרוע מהן.

זכות ההשתתפות

הקטין זכאי שתינתן לו הזדמנות להביע את עמדתו, רצונו ורגשותיו בעצמו.

נמנעה מהקטין הזכות להביע עמדה, תינתן לו הזדמנות להביע עמדה לאחר קבלת ההחלטה אם:

- יישום ההחלטה עדיין לא החל או עדיין נמשך.
- חדל להתקיים הטעם שמנע מתן הזדמנות לקטין להביע עמדה.

שופטי הנוער - הכשרה מיוחדת

⦿ שופטי הנוער: שלום ומחוזי

⦿ שופטי מעצרים

⦿ שופטים בהליכים מקדמיים שלפני המשפט

דלתיים סגורות - תמיד

1. בדיונים בכל הערכאות, לרבות במחוזי ובעליון.

2. בדיוני מעצר.

3. בדיונים בהם נשפט קטין עם בגיר בבימ"ש שאינו בימ"ש לנוער.

שפיטת בגיר שביצע עבירה בהיותו קטין:

החוק החדש

⊙ ביצע את העבירה כקטין
וכ"א הוגש לפני גיל 19 -
יישפט בבימ"ש לנוער

⊙ ביצע את העבירה כקטין
ועבר את גיל 19 - יישפט
בבימ"ש שאינו לנוער, אך
יחולו עליו חלק מההסדרים
הנהוגים בנוער

החוק הישן

⊙ אם ביצע את העבירה
כקטין וביום הגשת כתב
אישום היה בגיר -
יישפט בבית משפט
למבוגרים

התקופה להעמדה לדין

שנה

גם אם העבירה בוצעה בגילאי 17-18 והנאשם התבגר
בינתיים

נוכחות נפגע העבירה

- הדיון יתקיים בדלתיים סגורות, אך בימ"ש רשאי להרשות לאדם או לסוגי בני אדם, **לרבות נפגע העבירה**, להיות נוכחים בשעת הדיון, כולו או מקצתו.

חקירת עד קטין פרק ב'1

שעות הלילה

עד קטין לא ייחקר בשעות הלילה ולא תמשך
חקירתו מעבר לשעות המנויות:

○ קטין שטרם מלאו לו 14 : 07:00 - 20:00

○ קטין שמלאו לו 14 : 07:00 - 22:00

חקירת עד קטין בשעות הלילה - חריגים:

- הקטין הגיע **מיוזמתו** או **לבקשתו** בשעות הלילה כדי להגיש תלונה או למסור עדות על עבירה שבוצעה.
- העבירה לה היה עד נעברה בסמוך למועד החקירה והוא עוכב ונדרש להלוות לשוטר לתחנת המשטרה.
- שוכנע קצין ממונה, בהתייעצות עם חוקר נוער, כי דחיית החקירה תביא לפגיעה בחקירה, בחשודים אחרים או בקטין עצמו.
- הקטין והוריו **נתנו הסכמתם** לחקירה (עד 24:00).

עד קטין שהפך לחשוד

התעורר חשד במהלך חקירתו כעד, שהקטין **היה מעורב** בביצוע העבירה:

1. יחולו עליו הוראות כל דין לעניין חקירת חשודים.
2. חקירתו לא תחודש אלא לאחר שקוימו הוראות ס' 9ו-9ט, הנוגעים לנוכחות הורים והודעה על זכויותיו.

חקירת קטין חשוד פרק ג'

שעות הלילה

קטין חשוד לא ייחקר בשעות הלילה:

○ קטין **שטרם** מלאו לו 14 : 07:00 - 20:00

○ קטין **שמלאו** לו 14 : 07:00 - 22:00

חקירה בשעות הלילה - חריגים

1. העבירה שהוא חשוד בביצועה נעברה בסמוך למועד העיכוב או המעצר.

2. פשע או עוון המנויה בתוספת, ודחייה תביא לפגיעה בחקירה, לפגיעה בחשודים אחרים או בקטין, או לסיכול מניעת עבירות אחרות.

3. הקטין והורו נתנו הסכמתם לחקירה (עד 24:00).

הודעה על חקירת קטין חשוד או על מעצרו

הודעה להורה:

- קטין יוזמן לחקירה וייחקר בידיעת הורה.
- לא ניתן לאתר את ההורה - תמסר הודעה לקרוב משפחה בגיר או בגיר אחר, המוכר לקטין, ובלבד שנשמעה עמדת הקטין לעניין זהות אותו בגיר.

הודעה לשירות מבחן:

החליט הקצין הממונה על מעצר הקטין - יודיע לקצין מבחן.

הודעה ללא דיחוי להורה

- הגיע קטין חשוד לתחנה
 - הובא קטין לתחנה כשאינו עצור ←
 - נעצר קטין חשוד
- הקצין הממונה יודיע להורה **ללא דיחוי**, לאחר שיידע את הקטין

חריג: הקטין התנגד להודעה להורה מנימוק סביר.
חריג לחריג: קטין עצור. יינתן משקל ראוי לרצונו בהתחשב בגילו ובמידת בגרותו, ובלבד שתימסר הודעה לקרוב אחר.

חקירת קטין חשוד בלא הודעה להורה או לקרוב אחר

באישור קצין מוסמך, כאשר ההודעה עלולה:

1. לפגוע בשלומו הגופני או הנפשי של הקטין או של אדם אחר.
2. להביא לשיבוש הליכי חקירה בשל חשד סביר שהבגיר האחראי היה צד לעבירה שבה חשוד הקטין.
3. לפגוע בביטחון המדינה (חשוד בעבירת בטחון).

חקירת קטין חשוד בלא הודעה להורה או לקרוב אחר

בכל מקרה תהיה הודעה להורה במקרים הבאים:

- חלפו 8 שעות.

- אם לא הודיעו לקרוב אחר/למנהל מעון, תהיה ההודעה תוך 6 שעות, אא"כ קצין נוער מרחבי אישר להודיע כעבור 8 שעות.

- חדל להתקיים הטעם שהצדיק את אי ההודעה, תימסר הודעה ללא דיחוי.

נוכחות הורה בחקירה

קטין חשוד (שאינו עצור) זכאי ל:

- נוכחות הורה או קרוב אחר בחקירה.
- להיוועץ במי מהם לפני תחילת החקירה.

החקירה תעוכב עד להגעת ההורה!

התחלת חקירה בלי להמתין לנוכחות הורה - חריגים

- ההורה לא הגיע תוך זמן סביר.
- המתנה עלולה להביא לאחד מהחריגים המנויים בסעיף.
חקירת הקטין בלי נוכחות ההורה תמשך **רק כל עוד**
מתקיים הטעם שהצדיק את אי ההמתנה.
- לא ניתן לאתר מי מהם במאמץ סביר.

**החלטה לחקור בלי הזמנת הורה תנומק ותתועד
בכתב!**

נוכחות הורה בחקירה

- הגיע ההורה במהלך החקירה, יורשה להיות נוכח בהמשך החקירה ותינתן לקטין זכות להיוועץ בו במועד האפשרי הראשון, בהתאם למהלך החקירה.
- ההורה לא יתערב בחקירה ולא יצא מחדר החקירה אלא אם התיר לו החוקר לעשות כן.
- החוקר רשאי **להרחיק** את ההורה אם:
 - הפריע לחקירה
 - התערב בה
 - איים על הקטין באופן ישיר או מרומז

הודעה לחשוד על זכויותיו

בטרם ייחקר קטין **חשוד** יידעו אותו בדבר:

- א. זכותו להיוועץ בעו"ד ביחידות ולהיות מיוצג ע"י סניגור.
- ב. זכאות לפי חוק הסניגוריה הציבורית.
- ג. זכותו לנוכחות הורה או קרוב אחר בחקירה.

הודעה לסניגוריה על מעצור

בטרם ייחקר:

- קטין חשוד עצור, שהובא לתחנה
- קטין עצור

מעצר כאמצעי אחרון

- לא יוחלט על מעצר אם ניתן להשיג את מטרתו בדרך שפגיעתה בחירות פחותה.
- המעצר יהיה לפרק הזמן הקצר ביותר הנדרש.

שיקולים:

1. גילו של הקטין
2. השפעת המעצר על שלומו הגופני והנפשי ועל התפתחותו

כבילת קטין עצור במקום ציבורי

○ כאשר לא ניתן להשיג את המטרה בדרך שפגיעתה

פחותה

○ לפרק הזמן הקצר ביותר הנדרש

שיקולים:

1. גילו של הקטין.
2. השפעת הכבילה על שלומו הגופני והנפשי ועל התפתחותו.

הבאת קטין עצור לפני שופט

קטין שטרם מלאו לו 14 - יובא בפני בית משפט לא
יאוחר מ 12 שעות

חריג- עד 24 שעות:

- פעולות חקירה דחופות
- החלטת המעצר יכולה הייתה להתקבל רק אחרי חצות
ו- 12 השעות מסתיימות כשבימ"ש לא פעיל.

קטין מעל גיל 14 - כמו בגיר (24ש' + 24 ש').

מעצר הגנתי

הסניגוריה הציבורית הארצית
מחלקת נוער

הפעלת סמכויות לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה)

בית משפט רשאי לנקוט בפעולה לפי חוק הנוער
(טיפול והשגחה) **במקום** להורות על מעצרו של
הקטין.

תנאי מקדים: הובאה לבית המשפט עמדת פקיד
סעד.

חובת מינוי סניגור לקטין עצור

הוגשה לבית המשפט בקשה למעצרו של קטין
שאין לו סניגור, **ימנה לו בית המשפט סניגור**

תסקיר מעצר

- **מעצר ימים:** קצין מבחן רשאי ביוזמתו להגיש תסקיר מעצר או להשמיע עמדתו בעניין המעצר.
- **מעצר עד תום ההליכים:** תסקיר חובה.
- אי הגשת תסקיר מעצר **לא תשמש עילה למעצר**.

הזמנת הורה/קרוב אחר לדיון במעצר

חוקר או תובע יודיעו להורה על הזמנתו

חריגים (באישור בית משפט):

- הקטין הביע התנגדות מנימוק סביר
- שמירה על שלומו הגופני או הנפשי של הקטין
- לסכל את המטרה לשמה מתבקש מעצרו
- לסכן את בטחון המדינה
- אין אפשרות לאתר במאמץ סביר

הזמנת הורה/קרוב אחר לדיון במעצר

- לא הגיע ההורה/קרוב אחר לדיון וקיימת עילת מעצר - יאריך מעצר עד 24 ש' ויזמין את ההורה/הקרוב.
- אם סבר שההורה/הקרוב לא יגיעו, רשאי לצוות על מעצרו עד 24 ש' ורשאי להזמין פ"ס או ק"מ לדיון.
- לא הגיעו לדיון ההמשך - רשאי ביהמ"ש לדון בהמשך המעצר ואי נוכחותם לא תשמש עילה למעצר.

משך מעצר קטין

קטינים (חוק חדש):	בגירים:	
10	15	לפני הגשת כ"א
15	30	אחרי הגשת כ"א
45	75	שחרור ממעצר באין אישום
6 חודשים	9 חודשים	שחרור ממעצר באין הכרעת דין
45	90	הארכת מעצר או חידושו

איסור מעת"ה עד גיל 14

ניתן להורות על שחרור הנאשם
בערובה או בתנאי שחרור אחרים

מעצר בית

- מעצר בית מלא או חלקי - עד תשעה חוד' ←
בית המשפט יכול לצוות על הארכה תקופתית של
עד 90 ימים בכל פעם.
- מעצר בית ליותר מ- 16 שעות ביממה ←
חובה לקיים דיון תקופתי אחת לשלושה חודשים.

חובת היועצות עם קצין מבחן

אין להעמיד קטין שטרם מלאו לו 13 **ביום**
הגשת כתב האישום נגדו, אלא לאחר
התייעצות עם ק. מבחן

בתי מעצר - החזקת קטינה עם בגירה

הקטינה הסכימה לכך וְהתקיימו כל הנ"ל:

1. טובת הקטינה דורשת שלא תוחזק לבדה.
2. טובת הקטינה דורשת שהיא תוחזק עם בגירה, או אין אפשרות להחזיקה עם קטינה אחרת.
3. אין בהחזקת הקטינה יחד עם העצורה/אסירה הבגירה כדי לסכן את שלומה.

החלטה תובא לאישור בית-משפט תוך 24 שעות

הסניגוריה הציבורית הארצית
מחלקת נוער

זכות לפגוש עו"ס

קטין שעצור בשב"ס זכאי שעו"ס יראה אותו
תוך **24 שעות**

החזקת קטין עצור בתא לבד

- כאשר החזקתו ביחד עם קטינים נוספים תסכן את שלומו הגופני או הנפשי של הקטין, או את שלומם הגופני/ נפשי של אחרים.
- טובתו של הקטין דורשת החזקתו בתא כשהוא לבד, למעט עצור במשמורת שב"ס.

תנאי החזקת קטין במעצר

- יוחזק בתנאים ההולמים את גילו ואת צרכיו ותוך השגחה מיוחדת על שלומו הגופני או הנפשי
- יינתנו לקטין שירותי חינוך ופנאי
- קטין עצור זכאי **לקבל מבקרים** בני-משפחה מדרגה ראשונה, לקיים עמם **קשר טלפוני** ולשלוח ולקבל מהם **מכתבים** (אלא אם מתן הזכויות עלול לפגוע בחקירה)

דיון שלא בפני קטין

היום:	בעבר:
רשאי להורות שלא יהיה בדיון מטעמים מיוחדים שירשמו <u>אם</u>: 1. טובת הקטין דורשת זאת 2. הקטין מיוצג על ידי סניגור בעת מתן פסק דין או החלטה אחרת- הקטין יהיה נוכח בדיון!	רשאי מטעמים מיוחדים שירשמו להורות שהקטין לא יהיה נוכח בדיון

הסניגוריה הציבורית

- קטין שהוגש נגדו כתב אישום ➡ זכאי לייצוג
- אם טובת הקטין דורשת זאת ➡ בימ"ש רשאי למנות סנגור גם אם לא הוגש כתב אישום

מעמדו של הורה

- להורה תינתן הזדמנות להביע עמדה **לפני** קבלת החלטה בעניינים מסוימים.
- לא היה מיוצג בדיון ולא נכח הורה: בית משפט רשאי למנות אפוטרופוס.

שירות מבחן

הסניגוריה הציבורית הארצית
מחלקת נוער

אמצעי ביניים

צו השגחה זמנית:

- קיום קשר טיפולי.
- עריכת אבחונים.
- בדיקת תפקודו של הקטין במשפחה ובקהילה
- גיבוש ממצאים והמלצות.

אמצעי ביניים

הוצאה חוץ ביתית בן בהסכמת הקטין:

1. דיון תקופתי אחת לשלושה חודשים.
2. דיווח קצין מבחן אחת לשלושה חודשים. ביהמ"ש רשאי להורות על דיון- לבקשת ק. מבחן/ הקטין/ ביוזמת ביהמ"ש.
3. דיון פעם בחצי שנה חובה.

אמצעי ביניים

○ ממצאים לפי סעיף זה **לא ישמשו** ראיה נגד הקטין למעט לשם קביעת דרכי הטיפול בו.

○ זכות ערעור למחוזי ולעליון - דן יחיד.

○ חלפו שישה חודשים מיום מתן הצן / מיום קיומו של דיון בעניין, במהלך חצי השנה - יקיים בימ"ש דיון בעניין ביצוע הצו.

צו להחזקה במעון לצרכי הסתכלות

הסתכלות במעון/מעון נעול - עד 70 יום (+ 30)

- גם במסגרת מעצר

תנאים למתן הצו:

1. ייצוג

עד גיל 14: חובת ייצוג.

מעל גיל 14: 1. חובה אם הקטין מסרב להשמה במעון.

2. חובה אם יגרם אי-צדק במתן הצו בשל העדר ייצוג.

2. הסכמת הקטין

אם מסרב להסתכלות: נסיבות מיוחדות המצדיקות מתן צו בלא

הסכמתו.

הסניגוריה הציבורית הארצית

מחלקת נוער

ראיות לכאורה

תנאי להוצאה חוץ ביתית או החזקה במעון לצרכי הסתכלות:

1. בימ"ש קבע שיש ראיות (לא השופט שדן בתיק).
2. החלטה על ראיות לכאורה בב"ש.
3. הקטין הודה או שאין מחלוקת על קיומן של ראיות לכאורה.
4. הקטין מיוצג והוא וסניגורו הסכימו למתן הצו.

עונשים ודרכי טיפול

הסניגוריה הציבורית הארצית
מחלקת נוער

מאסר על תנאי

בימ"ש שמצווה על הפעלת מאסר על תנאי,
רשאי במקום להטיל מאסר לתת צו מעון

העברה ממעון נעול למאסר

קטין שנדון להחזקה במעון נעול במקום מאסר, ניתן
להעבירו למאסר:

1. הקטין מסכן או עלול לסכן את עצמו או אחרים.
2. הקטין גורם נזק חמור ומתמשך לרכוש.
3. התנהגות הקטין במעון לא מאפשרת קיום הצו.

העברה ממעון נעול למאסר

- לתקופה שלא תעלה על יתרת התקופה.
- דו סטרי: ניתן לעבור מהמאסר למעון
- בחישוב תקופת המאסר תנוכה תקופת החזקתו במעון הנעול
- חובה לקיים דיון
- חובת ייצוג.

סדר נשיאת עונשים

- המאסר קודם לשאר העונשים.
- בית המשפט שמטיל את עונש המאסר ייתן הוראה לגבי המשך ביצועו של הצו לדרכי טיפול.
- התסקיר צריך להתייחס לעניין זה.
- זכות ערעור על החלטה בעניין.

הפרת דרכי טיפול

לא מילא הקטין את דרך הטיפול רשאי בימ"ש:

1. להחליף את דרך הטיפול.
2. לנקוט באחת הדרכים המנויות בפקודת המבחן.

בימ"ש רשאי להרשיע את הקטין

החלפת דרך טיפול

בית משפט רשאי להחליף צו דרכי טיפול או להאריכו:

- לבקשת ק.מ. או הממונה על המעונות וכל עוד לא בוצע הצו במלואו.
- לתקופה מצטברת שלא תעלה על תקופת הצו אלא בהסכמת הקטין.
- זכות ערעור.
- הארכה עד שנה נוספת, בהסכמת הקטין.

העברה ממעון למעון נעול

הכלל: קטין שקיבל צו מעון לא יוחזק במעון נעול, אלא באישור בימ"ש.

חריג: הממונה יכול להעביר למעון הנעול לתקופה הקצרה ביותר האפשרית שלא תעלה על 7 ימים:

⊙ הקטין מסכן או עלול לסכן את עצמו או אחרים

⊙ גורם נזק חמור ומתמשך לרכוש

⊙ לא ניתן להשיג את המטרה בדרך שפגיעתה בחירות פחותה

ממעון למעון נעול - המשך:

⊙ זכות ערר על החלטת הממונה לבימ"ש לנוער.

⊙ בימ"ש רשאי, לאחר דיון, להאריך לתקופה נוספת של עד 30 ימים.

הארכת החזקה במעון

החוק החדש	החוק הישן
• עד שנה לבקשת הממונה ובהסכמת הקטין או לבקשת הקטין • בימ"ש שהאריך יבטל את ההארכה לבקשת הקטין או הממונה	• הארכה עד שנה לבקשת הממונה לאחר ששמע את הקטין

ו"ש ממעון

החוק הישן:	החוק החדש:
• קטין זכאי <u>לפנות</u> לועדת שחרורים • הקטין זכאי שתינתן לו הזדמנות <u>להביע עמדתו</u>	ועדת שחרורים רשאית לצוות על שחרור

חופשה ממעון

הממונה על המעונות רשאי להורות על חופשה:

- ⊙ שבתות וחגים
- ⊙ חופשה עד 15 ימים
- ⊙ חופשה עד 30 ימים - מטעמים מיוחדים:
 - * אבל / שמחה
 - * אפשרות שילובו בקהילה / במסגרת חינוכית / תעסוקתית
- ⊙ 30 ימים נוספים באישור יו"ר ועדת שחרורים
- ⊙ 30 ימים נוספים בכל פעם - אישור ועדת שחרורים

שימוש באמצעי ריסון

עובד מעון או עובד מעון נעול רשאי לנקוט אמצעי
ריסון סבירים, במידה שאינה עולה על הנדרש:

- מניעת בריחה.
- מניעת פגיעה בגופו של הקטין או בגופו של אחר.
- מניעת פגיעה ממשית ברכוש.

דיווח בכתב למנהל המעון

החזקה בחדר נעול

- ⊙ **20 דקות** - עובד מעון באישור אחמ"ש.
- ⊙ הארכה של 20 דקות נוספות בכל פעם, מקסימום עד **שעתיים** - עובד מעון באישור מנהל או רכז חינוכי.
- לא יוחלט על החזקה בחדר נעול אם ניתן להשיג את מטרת ההחזקה בדרך שפגיעתה בקטין פחותה.
- העובד יבדוק את מצבו של הקטין לעיתים תכופות, ולפחות אחת ל-20 דקות.
- דיווח בכתב.

היעדרות קטין ממעון

בריחה ממעון: תקופת ההיעדרות לא נחשבת במניין תקופת החזקתו במעון.

למעט:

- ימי מעצר עד להחזרתו למעון.
- אם הורה בית המשפט אחרת לבקשת הממונה על המעונות או הקטין.

החזקה במאסר

בית סוהר נפרד או אגף נפרד

חריגים:

עד 24 שעות לצורך הבאה לדיון

עד 72 שעות -

* אם הדיון בשבת/חג או בסמוך תום השבת/ חג

* קטין עצור שטרם ניתנה החלטה בדבר מעצרו/

טרם הוגש נגדו כ"א

תנאי החזקה במאסר

- ⊙ תנאים ההולמים את גילו ואת צרכיו
- ⊙ שאין בהם כדי לפגוע בכבודו
- ⊙ תוך השגחה מיוחדת על שלומו הגופני והנפשי
- ⊙ יינתנו שירותי חינוך ופנאי

הוראת מעבר

הוגש לבית-משפט כתב אישום לפני תחילת החוק:

ימשכו ההליכים כאילו לא נכנס החוק לתוקפו,
אך יהיו לבית המשפט **הסמכויות** לפי פרק ה'